

Одлука којом се смјењује Драган Човић са положаја члана Предсједништва Босне и Херцеговине

Користећи се овлашћењима која су дата високом представнику чланом V Анекса 10. (Споразум о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора) Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини, према којем је високи представник коначни ауторитет у земљи за тумачење наведеног Споразума о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора; и нарочито узевши у обзир члан II 1. (д) истог Споразума према којем високи представник “пружа помоћ, када то оцијени неопходним, у изналажењу рјешења за све проблеме који се појаве у вези са имплементацијом цивилног дијела Мировног уговора”;

Позивајући се на став XI.2. Закључака са конференције Савјета за имплементацију мира који се састао у Бону 9. и 10. децембра 1997. године, у којем је Савјет поздравио намјеру високог представника да употреби свој коначни ауторитет у земљи за тумачење Споразума о имплементацији цивилног дијела Мировног уговора како би помогао у изналажењу рјешења за проблеме, како је претходно речено, “доношењем обавезујућих одлука, када то буде сматрао неопходним,” у вези са одређеним питањима, укључујући (у складу с тачком (ц) овог става) и друге мјере у сврху обезбјеђења имплементације Мировног споразума на цијелој територији Босне и Херцеговине и њених ентитета, које “могу обухватати мјере против лица на јавним функцијама”;

Присјећајући се даје у ставу XI.2 Закључака наведеног Савјета за имплементацију мира поздрављена намјера високог представника да употреби своја овлаштења за доношење обавезујућих одлука како би обезбиједио, *пored осталог*, неометано функционисање заједничких институција;

Констатујући да је Савјет за имплементацију мира, на састанку у Лондону 8. и 9. децембра 1995. године, одлучио да би мир у Босни и Херцеговини требао довести до [...] стварања непосредног и динамичног споразумног односа између Босне и Херцеговине и Европске уније;

Констатујући такође да ће остваривање таквог односа бити од одлучујућег значаја за трајни мир;

Увјерени да ће враћање Босне и Херцеговине на мјесто које по праву заслужује унутар заједнице народа бити спријечено дипломатском изолацијом и непостојањем повјерења у институције државе, а посебно на највишем нивоу државне власти;

Потврђујући да је против једног од три члана Предсједништва Босне и Херцеговине, Драгана Човића, 2. марта 2005. године, Тужилаштво Босне и Херцеговине подигло оптужницу због наводне злоупотребе положаја и овлашћења, несавјесног рада у служби, договора за извршење кривичних дјела, организованог криминала и осталих тачака наведених у оптужници;

Констатујући да је 10. марта 2005. године Суд Босне и Херцеговине потврдио оптужницу;

Узимајући у обзир да су кривичну одговорност Драгана Човића у вези са чињењима и нечињењима наведеним у оптужници, уколико иста постоје, обавезни прво рјешавати надлежни судови у складу са важећим законима и уз дужно поштивање заштита које су др Човићу дате према Уставу и закону;

Озбиљно забринут због тога што ће постојање ове оптужнице, на различите начине, негативно утицати на могућност др Човића да обавља своје дужности у својству члана Предсједништва, посебно у вези са испуњењем мандата Предсједништва у области спољне политике у циљу предвођења међународне интеграције;

Свјесни чињенице да Драган Човић постаје предсједавајући Предсједништва у јуну и да су кључни чиниоци међународне заједнице, укључујући и цјелокупан Савјет за имплементацију

мира задужен за вршење надзора над имплементацијом Дејтонског споразума, од чије подршке Босна и Херцеговина зависи у погледу стабилности и реконструкције, јасно истакли да не могу сарађивати са др Човићем док против њега постоји оптужница;

Имајући у виду то да Босна и Херцеговина улази у кључну фазу у развоју својих односа са Европском унијом и НАТО-ом и да још увијек настоји успоставити свој статус у заједници народа;

Понављајући да ће имплементација мира у Босни и Херцеговини бити неповратно реализована даљњим интегрисањем ове земље у евроатланске структуре;

Имајући на уму такође да су у склопу овог улагања напора на сарадњи међународни партнери Босне и Херцеговине изнијели мишљење да др Човић мора одступити са функције док се брани од постојећих оптужби како би заштитио интегритет високе функције коју обавља,

Присјећајући се илустративне чињенице да је Управни одбор Савјета за имплементацију мира, на свом састанку одржаном на нивоу амбасадора дана 20. марта 2005. године, констатовао да “иако претпоставка невиности важи за др. Човића као и за сваког другог грађанина, он мора имати у виду своју службену функцију и углед земље коју представља”. Управни одбор такође “сматра да др. Човић мора одмах поднијети оставку како би заштитио углед и интегритет функције коју обавља, те како би био у могућности да се брани на суду ослобођен од обавеза које произилазе из његове службене функције”, те да се “несметано функционисање Предсједништва мора сачувати”.

Присјећајући се такође да су, 20. марта 2005. године, Сједињене државе, Европска унија и Канада дале заједничке јавне изјаве којима се позива др Човић да поднесе оставку без одлагања како би сачувао политички интегритет институције Предсједништва;

Наглашавајући да, за разлику од многих западних демократија које су давно постигле политичку зрелост и имају установљену

стабилност и уживају повјерење својих грађана, демократија у Босни и Херцеговини је веома нестабилна, мир у њој још није у потпуности обезбијеђен и њене институције су још увијек у фази развоја након страшног рата од прије десет година;

Константно свјестан потребе да се одржава правилна равнотежа између општег добра и индивидуалних права,

Из овдје наведених разлога, високи представник доноси сљедећу

ОДЛУКУ

којом се смјењује Драган Човић са положаја члана Предсједништва Босне и Херцеговине

и забрањује му се обављање министарске и друге функције у извршној власти, на свим нивоима власти, уколико или све дотле док га високи представник накнадном одлуком евентуално изричито не овласти за то или док се не оконча судски поступак, у зависности од тога шта се прије догоди. Одмах му престају сва права на накнаду односно сваку привилегију или статус који произилазе из његовог положаја члана Предсједништва.

Ова одлука ступа на снагу одмах и неће захтијевати било какве додатне процедуралне мјере. Драган Човић мора одмах напустити своју канцеларију.

Ова одлука се објављује одмах у «Службеном гласнику Босне и Херцеговине».

РАЗЛОЗИ ЗА СМЈЕНУ

Драган Човић је члан Предсједништва Босне и Херцеговине. Он је, заједно са друга два члана Предсједништва, према члану V Устава Босне и Херцеговине надлежан за, између осталог, вођење спољне политике Босне и Херцеговине, представљање Босне и Херцеговине у међународним и европским организацијама и институцијама и постизање чланства у таквим организацијама и институцијама чији Босна и Херцеговина још није члан и по

потреби сарадњу са међународним и невладиним институцијама у Босни и Херцеговини.

Оптужницом против др Човића суштински се угрожава његова способност да ефикасно обавља своје политичке дужности и поткопава се неометано функционисање канцеларије Предсједништва, из следећих разлога:

1. Међународна изолација: Др Човић заузима највиши политички положај у земљи. Како је већ речено, он представља водећи јавни лик Босне и Херцеговине према свијету. Од његовог угледа зависи углед земље коју представља. Не прејудуцирајући исход судског поступка, предсједник против којег је подигнута оптужница, руши углед земље и повјерење у њене институције. Босна и Херцеговина у већој мјери зависи од међународне подршке и добре воље него већина земаља. Управни одбор Савјета за имплементацију мира надлежан за надзор над имплементацијом Дејтонског мировног споразума устрајно је позивао др Човића да напусти своју функцију. Европска унија је урадила исто то, исто као и Сједињене Државе и Канада. Земље чланице Управног одбора Савјета за имплементацију мира су указале на то да неће сарађивати са др Човићем док против њега постоји оптужница.

Поред чланства у великом броју међународних организација Босна и Херцеговина настоји ући у чланство Европске уније и НАТО-а. Босна и Херцеговина је близу да испуњава услове за почетак преговора са Европском унијом о Споразуму о стабилизацији и придруживању и нада се да ће се квалификовати за НАТО-ов програм Партнерство за мир. Ово је још 1995. године утврдио Савјет за имплементацију мира као показатељ успјешне имплементације мировног споразума. Будући да је ангажована у овом кључном процесу, Босна и Херцеговина себи не може дозволити да је представљају званичници са којима је међународна заједница обуставила контакте док су оптужени за криминално понашање.

Др Човић треба постати предсједавајући Предсједништва у јуну 2005. године. Из наведених разлога он није више у могућности

да испуњава уставне дужности које су му повјерене Уставом Босне и Херцеговине. Ово представља пријетњу изгледима Босне и Херцеговине за даљи напредак у интегрисању са евроатланским институцијама, од чега зависи мир у земљи.

2. Повјерење у канцеларију Предсједништва и институције Босне и Херцеговине: Повјерење јавности у институције Босне и Херцеговине је слабо и та слабост у великој мјери доприноси слабости државе. Представа коју јавност има о Предсједништву те повјерење које јавност указује Предсједништву, чији ће предсједавајући управо др Човић постати у јуну, мора нужно и даље слабити због чињенице да је против једног од чланова Предсједништва подигнута кривична оптужница. Останак др Човића на власти док се суочава са озбиљним кривичним оптужбама нанијеће озбиљну штету кредибилности и повјерењу у институције Босне и Херцеговине. Дуготрајна одрживост мира у Босни и Херцеговини и њена сигурност у великој мјери зависе од успоставе јаких институција које изискују повјерење јавности и које ефикасно и неометано испуњавају своје домаће и међународне одговорности.

3. Политичка парализа: Високог државника оптуженог за тежа кривична дјела пратиће контраверзности, не у вези са његовом политиком – као што би се могло очекивати у било којој демократској политици – него у вези са његовим личним понашањем. Овим ће се темељно угрозити његова способност да на одговарајући начин врши своје службене функције и институција Предсједништва Босне и Херцеговине као цјелине.

Драган Човић има право на презумпцију невиности као и сваки обични грађанин, али се треба бранити као обични грађанин не угрожавајући јавно и међународно поштовање и повјерење у ову високу функцију коју обавља.

Имајући на уму, стога, да Драган Човић више није у могућности ефикасно испуњавати своје уставне дужности члана Предсједништва и да је одбио могућност да добровољно одступи са функције, овим захтијевам од Драгана Човића да одступи са

јавне функције.

Принципи правилног управљања и транспарентности, заштите интегритета и угледа, те неометаног функционисања институција Босне и Херцеговине, као и дужно поштивање међународних обавеза Босне и Херцеговине – који су од суштинског значаја за процес имплементације мира – значе да се не може другачије поступити него на овај начин.

Сарајево, 29. марта 2005.

*Педи Ешдаун
Високи представник*